Jaarverslag 2019

Colofon:
Jaarverslag 2019
Stichting Compenta
Postbus 309
9400 AH Assen

Afbeelding voorpagina: illustratie uit ‘Kunst en cultuur op jouw basisschool’, zie blz. 16

Inhoud

1. Inleiding 3
2. De cijfers 4
3. Drentse aanpak 5
   Evaluatie en monitoring 5
4. Doelen 6
   Tien ambities voor 2020 – de projectdoelstellingen 6
   Structuur: scenario's 8
   Versterken van de relatie van de school met de culturele en sociale omgeving 9
5.Resultaten scholen 2019 11
   EVI 11
   Budget voor kwaliteitsverbetering 12
   Advies, netwerk, scholing: Inzet Compenta-samenwerking 13
6. Resultaten culturele aanbieders 16
   Productontwikkeling 16
7. Leergemeenschappen cultuureducatie 17
8. We The North 18
9. Evaluatiebijeenkomsten 20
10. Stichting Compenta 20
   Directie 20
   Coördinatie 21
   Adviseurs 22
11. Beleidsadviesgroep (BAG) 22
12. Planadviescommissie (PAC) 23
13. Overige bijeenkomsten 24
14. Communicatie 25
Bijlage 1: Overzicht aantal deelnemende scholen 26
Bijlage 2: Criteria regeling scholen 27
Bijlage 3: Criteria regeling Productontwikkeling 28
Bijlage 4. Aanvragen productontwikkeling 2019 29

1. Inleiding

Om kunst, cultuur en erfgoed vast onderdeel van het lesprogramma op de basisscholen te maken werken scholen en culturele instellingen in Drenthe samen in het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Het doel is dat alle kinderen het plezier van kunst en erfgoed ervaren en hun verbeeldingskracht, waarnemingsvermogen en communicatieve vaardigheden vergroten. Dankzij goed cultuuronderwijs ontwikkelen de kinderen in Drenthe zich tot creatieve en kritische volwassenen die klaar zijn voor de uitdagingen van de 21e eeuw.

Het goede bericht van minister van Engelshoven dat de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) nog vier jaar wordt voortgezet, leidde tot opluchting in Drenthe. In de afgelopen zeven jaar is enorm geïnvesteerd in het cultuuronderwijs in het primair onderwijs. De resultaten zijn positief: er is een stijgende lijn te zien op het gebied van deskundigheid, visie en samenwerking, maar het is te vroeg om nu al te stoppen met de regeling. Van borging in leerlijnen cultuuronderwijs is nog te weinig sprake. Bovendien zorgde de extra focus op muziekonderwijs in 2019, door de ondertekening van het Drentse Muziekakkoord, voor extra activiteiten.

In 2019 deden 253 van de 271 Drentse scholen (93%) een CMK aanvraag. Daarvan zijn 236 toegekend. Daarmee maken met 36.331 leerlingen gebruik van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK). Dit is 87% van alle basisscholen. De essentie van CMK is tweeledig. In de eerste plaats streven we ernaar dat cultuureducatie op scholen bewust wordt ingezet en kunst en cultuur niet worden gezien als leuk tussendoortje. Cultuuronderwijs geeft weliswaar plezier, het is ook noodzakelijk voor de ontwikkeling van kinderen. In de tweede plaats stimuleert CMK scholen, kunstinstellingen en cultuuraanbieders (beter) met elkaar samen te werken.

In 2019 hebben 29 scholen samen met een culturele aanbieder een educatief product gemaakt, die zij inzetten binnen het lesprogramma. De cultureel ondernemers konden gebruik maken van de deelregeling productontwikkeling om dit te financieren. Alle ontwikkelde producten werden in 2019 in een boekje samengebracht ter inspiratie aan scholen en productontwikkelaars.

2. De cijfers

Participatie scholen (op basis van plan beschikbaar € 9 per leerling, met een minimum van € 720,- (voor scholen <80 lln.)	-253 scholen (unieke Brinnummers) van 271 (94%) deden een aanvraag. -236 (94%) daarvan werden toegekend, -87% van de Drentse scholen heeft een toegekende aanvraag. -17 (7%) afgewezen. -€ 336.915,00,- overgemaakt aan deze 236 scholen -Dat zijn 36.331 leerlingen.
Cultureel ondernemers (op basis van plan €5000,- max. per product beschikbaar)	-€45.582,10,- overgemaakt aan 10 cultureel ondernemers -29 scholen met -6434 leerlingen
Leergemeenschappen Cultuuronderwijs	€ 10.000 per jaar (voor twee jaar) beschikbaar voor elke leergemeenschap. 4 leergemeenschappen actief in 2019;, in 2020 nog 3.
Scenario's	Van toegekende scholen heeft -90% een ICC'er -94 % een visie op cultuuronderwijs -42% werkt met een leerlijn -42% werkt samen met culturele aanbieders
Monitoring en evaluatie	In 2019 vond er geen EVI onderzoek plaats. De monitoring via EVI staat gepland in het voorjaar 2020. 100% cultureel aanbieders legt verantwoording af door middel van een verantwoordingsdocument na afloop.

3. Drentse aanpak

In de provincie Drenthe is Stichting Compenta penvoerder van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Compenta is een samenwerking tussen vier instellingen in Drenthe: Kunst & Cultuur (Assen), De Kunstbeweging (Emmen), ICO (Assen) en Scala (Hoogeveen en Meppel).

Compenta stelt de beschikbare cultuurgelden Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) in Drenthe (ca € 555.000,- per jaar) voor 90% beschikbaar aan het onderwijs en hun culturele partners. Alle Drentse scholen met grote en kleine ambities op het gebied van cultuuronderwijs kunnen meedoen. Voor de school was in 2019 een bedrag van € 9,00 per leerling beschikbaar voor cultuureducatie of deskundigheidsbevordering van leerkrachten. Hiervoor dienden de scholen een aanvraag in via het online aanvraagsysteem van Compenta. De aanvraag is voor twee jaar. Voor scholen met minder dan 80 leerlingen is een minimumsubsidiebedrag van € 720,00 beschikbaar gesteld. In totaal werd in 2019
€ 336.915,00,- overgemaakt aan 236 deelnemende primair onderwijsscholen in Drenthe (36.331 leerlingen).

In deze periode van CMK II staat deskundigheidsbevordering van leerkrachten op het gebied van cultuureducatie centraal. Scholen moeten in hun aanvraag minstens de helft van de begroting reserveren voor deskundigheidsbevordering, in de vorm van teamtrainingen, nascholingen of coaching-on-the-job. Op deze manier wil Compenta zorgen voor meer borging van het cultuuronderwijs in de school.

Voor productontwikkeling (cultuurgelden voor cultureel ondernemers die samen met het onderwijs cultuureducatieve producten ontwikkelen) is in 2019 totaal €45.582,10,- overgemaakt aan 10 cultureel ondernemers die in samenwerking met 29 scholen cultuureducatieve producten ontwikkelden. In totaal profiteren hier 6.434 leerlingen in Drenthe van. De ontwikkelde producten passen in een doorlopende leerlijn van de school.

Evaluatie en monitoring

Compenta heeft de Rijksuniversiteit Groningen bij aanvang van de uitvoeringsperiode gevraagd om een kwalitatief onderzoek te doen naar de ontwikkeling van scholen m.b.t. het cultuuronderwijs. Het doel van het onderzoek is te bepalen in hoeverre de doelen van Cultuureducatie met Kwaliteit op de Drentse scholen voor primair onderwijs worden behaald. Het daartoe ontwikkelde evaluatie-instrument, EVI, helpt om te bepalen of de doelen op schoolniveau (de ambitiescenario's) zijn behaald. Het instrument geeft daarmee ook informatie over het behalen van de doelen op provinciaal en landelijk niveau, omdat de landelijke, provinciale en schooldoelstellingen in elkaars verlengde liggen. In 2019 hoefden de scholen nog geen EVI in te vullen, dat gebeurt weer in april en mei 2020 door de scholen die in 2019 en 2020 gelden ontvingen in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit.

Ieder jaar neemt Compenta de tijd om waar nodig kleine verbeteringen aan te brengen in het evaluatie-instrument EVI. In 2019 zagen we echter grotere verbetermogelijkheden. Het belangrijkste punt was dat de onderdelen die in Evi bevraagd worden (deskundigheid, visie, leerlijnen en samenwerking met de culturele omgeving) onderling niet samenhangen en scholen ook niet op die samenhang hoeven te reflecteren - terwijl consistentie een belangrijk kenmerk is van goed beleid. Tegelijkertijd hoorden we van de wens van andere penvoerders CMK om een goed evaluatie-instrument te hebben voor de monitoring van het beleid. In 2019 is een ontwikkelgroep gestart met het LKCA, KunstLoc Brabant, KCR, Plein C, de Vereniging CultuurProfielscholen PO (VCPS-PO) en Titia Lefers (o.a. ontwikkelaar van de Cultuureducatiescan). Andere geïnteresseerden, waaronder Mocca, Kunst Centraal, CultuurOost, het FCP en Barend van Heusden (RUG) dachten mee vanuit een klankbordgroep. Eind 2019 presenteerde de ontwikkelgroep een voorstel voor Evi 2.0 dat in 2020 kan worden ontwikkeld.

4. Doelen

In het projectplan CMKII 2017-2020 zijn tien ambities voor 2020 geformuleerd, op weg naar borging van cultuur in het primair onderwijs. Deze projectdoelstellingen worden hieronder uitgewerkt. Er wordt beschreven op welke manier en in hoeverre de doelstellingen in 2019 zijn behaald.

Tien ambities voor 2020 – de projectdoelstellingen

1. Scholen zijn zich bewust van het specifieke karakter van cultuureducatie, en weten dit te vertalen naar een eigen visie en uitvoering.
2. Scholen zijn in staat een realistische inschatting te maken van hun huidige werkwijzen op het gebied van cultuuronderwijs en de concrete mogelijkheden om deze te verbeteren.
3. Bewustzijn van belang en werking van cultuuronderwijs wordt schoolbreed gedragen: niet alleen door ICC'ers, maar ook door collega-leerkrachten, directeuren en bovenschoolse besturen.
4. De culturele infrastructuur is afgestemd op het (speciaal) onderwijs en ontwikkelt daarvoor cultuureducatieve producten op maat.
5. Deskundigheidsbevordering van culturele aanbieders wordt Drenthe-breed aangeboden, met ondersteuning van PABO's en kunstencentra. De kennis en kunde van culturele aanbieders wordt structureel ingezet in het vormgeven van doorlopende leerlijnen (binnen het primair onderwijs), en eventueel ook van doorgaande leerlijnen (richting voortgezet onderwijs en de peuter-/kleuterleeftijden).

6. De PABO's en kunstvakopleidingen zijn deel van lerende gemeenschappen rond de scholen. Studenten van deze instellingen kunnen zo onderzoek doen en tegelijkertijd een cursus 'passend' cultuuronderwijs doorlopen.
7. De steuninstellingen zijn in staat om 'op maat' geslaagde praktijkvoorbeelden en geschikte (lokale) partners zichtbaar te maken voor scholen en aanbieders. Bestaande gemeentelijke netwerken zijn hierbij cruciaal.
8. Het is duidelijk hoe verschillende vormen van evaluatie en ondersteuning (van de school, van de leerling, van een cultureel netwerk) elkaar kunnen aanvullen en versterken, zodat er een kader ontstaat dat ook na 2020 gehandhaafd kan blijven.
9. Ondersteuning en onderzoek van cultuuronderwijs zijn in de drie noordelijke provincies op elkaar afgestemd.
10. Met centra voor andere vormen van educatie (bijvoorbeeld Wetenschap & Techniek, Economie & Maatschappij) is door Compenta een verhaal afgestemd over vakoverstijgende vaardigheden als creativiteit en samenwerking (mogelijk ook onderdeel van de 21st Century Skills). Dit verhaal kan in teamtrainingen aan scholen en cultureel ondernemers worden aangeboden.

In 2013 heeft Compenta de basis gelegd voor de huidige CMK werkwijze. Vanuit de landelijke doelstellingen die in augustus 2012 werden gepubliceerd in de Staatscourant heeft Compenta een vertaling gemaakt naar de Drentse situatie.

De landelijke overheid wilde in 2012 met de regeling het volgende realiseren:
1) Doorgaande leerlijnen;
2) Instrumentarium voor de beoordeling;
3) Deskundigheid;
4) Relatie tussen school en de sociale en culturele omgeving.

De Drentse overheid en Compenta wilden het volgende realiseren:
1) Doorgaande leerlijnen;
2) Vraag en aanbod (vraag centraal, aanbod 'past zich aan');
3) Deskundigheid;
4) Netwerken.

In Drenthe was het ontwikkelen van een instrument voor de beoordeling geen doel op zich maar een onderdeel van de monitoring van het hele het kwaliteitsproces. Drenthe zette in het bijzonder in op het eigenaarschap van de school en de regierol die daarbij hoort. Om de scholen te ondersteunen zijn verschillende ambitiescenario's opgesteld waar scholen naar kunnen streven. Deze staan voor een toenemende zelfstandige beweging van scholen in het vormgeven van cultuurvakken. Deze structuur is voortgezet in de periode 2017-2020 en aangevuld met nieuwe doelstellingen op het gebied van innovatie van cultuuronderwijs (leergemeenschappen), onderzoek naar leeropbrengsten en noordelijke samenwerking met Groningen en Friesland voor de ontwikkeling van gezamenlijke deskundigheidsbevordering.

De scholen zijn aan zet om, in samenwerking met zelf gekozen culturele partners, hun curriculum te ontwikkelen verdiepen en implementeren. Compenta biedt hen hiervoor

1. structuur
2. budget
3. advies
4. netwerken
5. scholing

Aan cultureel ondernemers biedt Compenta hetzelfde om vanuit een vraag van scholen passend aanbod te ontwikkelen.

Structuur: scenario's

Compenta biedt de scholen een structuur voor implementatie, verdieping en ontwikkeling. Daartoe is het evaluatie instrument EVI ontwikkeld. Scholen kiezen m.b.t. de pijlers voor een eigen schoolvisie, deskundigheid, relatie met het netwerk en doorgaande leerlijnen een ambitiescenario (1 t/m 4) voor de betreffende CMK-periode en kunnen via EVI ontdekken waar er groeimogelijkheden zijn en waar er hulp van de Compenta-partners gewenst is.

Scenario 1: Komen en gaan
De school kan kiezen uit een divers aanbod van verschillende cultuurinstellingen. Projecten zijn kortdurend, wisselen elkaar steeds af. De school heeft geen eigen visie op cultuuronderwijs, maar biedt wel verschillende culturele activiteiten aan. Er is geen opgeleide ICC-er of cultuuronderwijsdeskundige met voldoende taakuren en budget.
In scenario 1 staat de culturele aanbieder centraal.

Scenario 2 - Vragen en aanbieden
De school biedt, vanuit haar eigen, schoolspecifieke visie op cultuuronderwijs, structureel verschillende culturele activiteiten, lessen en/of workshops aan (bijvoorbeeld in de vorm van een menu). Er is hierbij sprake van een beredeneerd, enigszins samenhangend aanbod. Er is een cultuuronderwijsdeskundige, zoals een opgeleide ICC-er, werkzaam in het team met voldoende taakuren (meer dan 80 leerlingen > minimaal 40 taakuren, minder dan 80 leerlingen > minimaal 20 taakuren) en geoormerkt budget. Het cultuur(beleids)plan en de evaluatie ervan worden jaarlijks in een teamoverleg besproken. Binnen dit scenario kan al gewerkt worden en verdieping en verbreding van de eigen deskundigheid, gericht op het werken met doorlopende leerlijnen.
In scenario 2 staat de ICC-er centraal.

Scenario 3 - Leren & regisseren
De school werkt vanuit haar eigen cultuurbeleid en in samenwerking met haar directe (culturele) omgeving aan cultuuronderwijs. Cultuur wordt vormgegeven vanuit de expertise van het eigen team en de culturele omgeving. Zo wordt het mogelijk om een verticale (vanaf groep 1 tot en met groep 8) of horizontale leerlijn (aansluitend bij andere vakken) te realiseren. De ICC-er of cultuuronderwijsdeskundige speelt een centrale rol bij de vormgeving van het cultuuronderwijs op de school, met duidelijke en structurele ondersteuning van directie, collega's en eventueel bestuur.
In scenario 3 staat het schoolteam centraal.

Scenario 4 - Eigenaarschap & integratie
De school voert haar eigen cultuuronderwijs uit en gebruikt aanbod en expertise van externe partners om eigen doelen te bereiken. Cultuuronderwijs wordt ingezet om vakoverstijgend te werken. De school brengt de ontwikkeling van vakoverstijgende vaardigheden op leerlingniveau in kaart. Zo wordt het mogelijk te werken aan verticale en horizontale leerlijnen vanuit de achterliggende (cognitieve) vaardigheden die in de verschillende leergebieden van het primair onderwijs een rol spelen.
In scenario 4 staat het kind centraal.

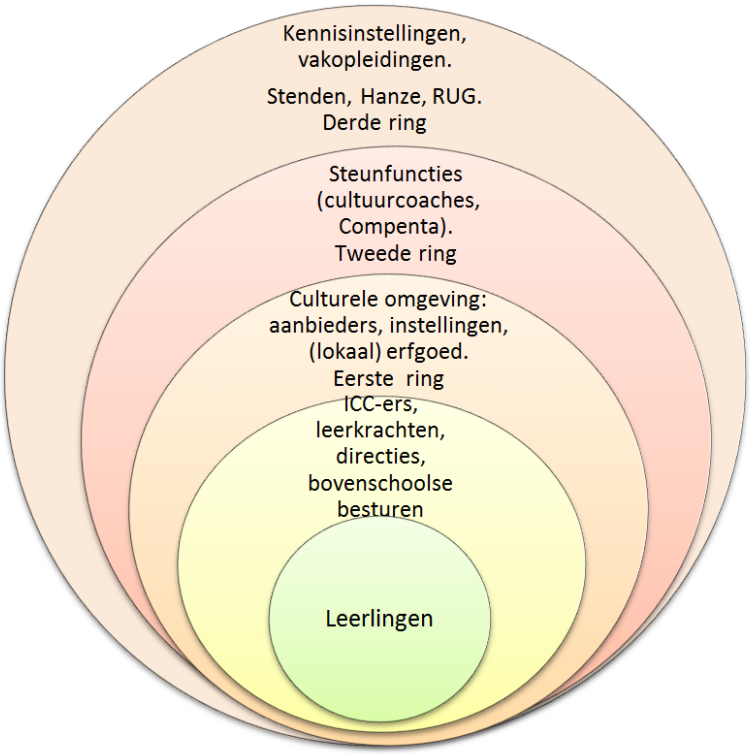
Compenta streeft ernaar dat 60% van alle scholen in 2020 minimaal scenario 3 heeft bereikt. Hoewel gestimuleerd wordt dat scholen een zo hoog mogelijk ambitiescenario nastreven, is dit geen doel op zich. Dit streven is eerder een middel om in beweging te blijven met cultuur. "Succes hangt af van betrokkenheid, inzet en enthousiasme", zo wordt in een tussentijdse evaluatie van Cultuureducatie met Kwaliteit gesteld. Een cultureel bewustzijn dat, gevoed door deskundigheidsbevordering, breed gedragen wordt in het onderwijs is het meest geschikte vliegwiel om 'implementatie' en 'verdieping' en het werken aan doorlopende leerlijnen cultuuronderwijs verder te stimuleren.

Versterken van de relatie van de school met de culturele en sociale omgeving

Via de scenario's en het evaluatie onderzoek EVI stimuleren we scholen om hun relatie met hun culturele en sociale omgeving te versterken. Zo wordt uitwisseling van deskundigheid, inspiratie en (les-) ideeën mogelijk, op weg naar een breed gedragen visie op het belang en nut van cultuuronderwijs en een verantwoorde plaats voor cultuurvakken in de school. Een scheiding van rollen is hier belangrijk (zie figuur 2).[1]

[1] Zie ook de aanbeveling in de tussentijdse evaluatie (2015) van het Fonds: "zorg voor een heldere taakverdeling en bundel de krachten" (p. 19).

Partners in de eerste ring om de school (de culturele omgeving) geven de lespraktijk mede vorm, concreet (productontwikkeling, aanbod) en op het gebied van vakinhoudelijke visie en deskundigheid; hierbij voegen ze zich zo goed mogelijk naar de werkwijzen en behoeften van de scholen. Partners in de tweede ring om de school ondersteunen de netwerken en bewaken de kwaliteit: ze ontwikkelen zelf geen aanbod (ze keuren geen eigen vlees) en mengen zich niet in de uitkomsten en interpretatie van onderzoek.[2] Partners in de buitenste ring dienen om de verschillende gemeenschappen te onderzoeken of van kennis te voorzien; ook worden hier de professionals van de toekomst opgeleid. Alle segmenten staan uiteindelijk in dienst van het borgen van cultuur in het primair onderwijs.

Figuur 1: Cultuur naar het hart van de school

Per ambitiescenario zullen scholen meerdere 'ringen' (en dus rollen) inzetten bij de vormgeving van het eigen cultuuronderwijs.

In scenario 2 gaat het onderwijs in gesprek met de culturele omgeving, om gezamenlijk tot geschikt cultureel aanbod te komen. Dit is in de eerste plaats een taak van de ICC'er, maar om te komen tot doorlopende leerlijnen en verankering, zal dit gesprek ook in breder teamverband gevoerd worden.

In scenario 3 neemt de school ook de regierol (tweede ring) op zich: ze besteedt tijd aan het inrichten van de eigen culturele omgeving (dit lijkt op termijn een taak voor

[2] In 'Basis voor cultuureducatie. *Handreiking voor de toekomst van binnen- en buitenschoolse cultuureducatie*' (LKCA, 2016) wordt voorgesteld om provinciale instellingen 'tweedelijns te laten opereren. Aanbod komt dan tot stand in de lokale, gemeentelijke netwerken.

de nieuwe generatie 'cultuurbegeleiders') en weet deze omgeving zelf in te zetten ten bate van het eigen cultuuronderwijs – hierbij is actieve uitwisseling met steuninstellingen noodzakelijk.

In scenario 4, waar het curriculum en vakoverstijgende vaardigheden centraal staan, moeten scholen zich gaan verdiepen in de achterliggende verbanden tussen vakken, en hun samenhang met bijvoorbeeld de *21st Century Skills.* In dit scenario is het ook noodzakelijk om buiten de cultuureducatieve netwerken naar partners te zoeken. Compenta stimuleert de samenwerking met wetenschapsknooppunten, IVN en Bètapunt Noord. Ook in eerdere scenario's is vakoverstijgend werken al mogelijk en mag het ook gestimuleerd worden, in het vierde scenario is dit een kerntaak.

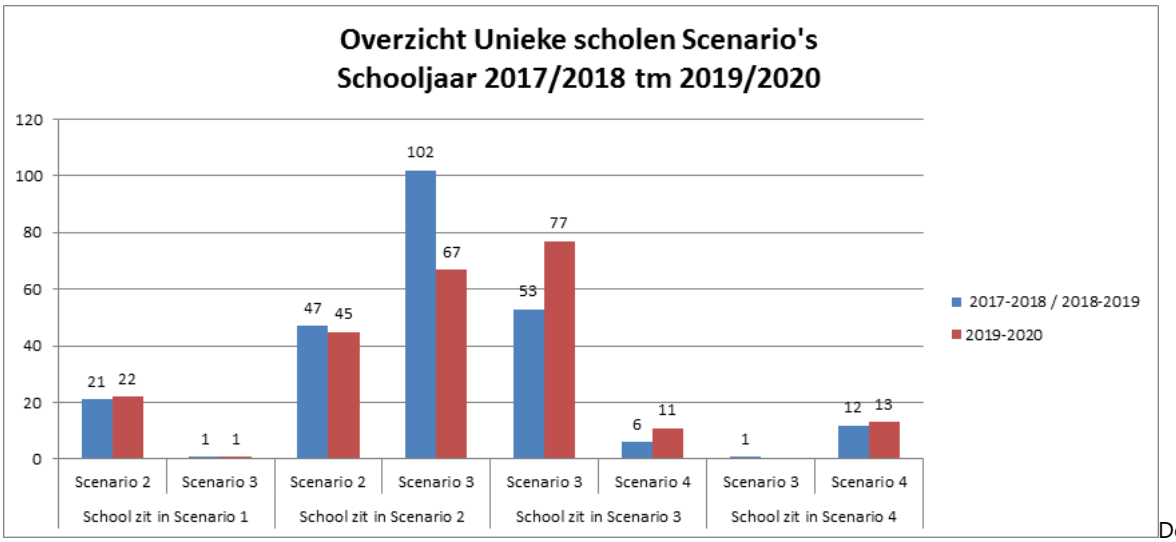
5.Resultaten scholen 2019

EVI

Resultaat 2019

In 2019 is er geen evaluatieonderzoek gedaan, het is dus niet bekend in welk scenario de scholen zich momenteel bevinden. Dit gebeurt tweejaarlijks, in het voorjaar van 2020 worden nieuwe data verzameld middels het evaluatie-instrument EVI. In het aanvraagformulier voor de cultuurgelden, geeft de school echter wel aan in welk scenario zij zich bevindt, en wat het ambitiescenario van de school is. De school wil dit scenario onder andere door middel van de te ontvangen gelden bereiken. Deze gegevens worden door de school zelf ingevuld, op basis van een eerder ingevulde EVI of men kiest het scenario dat het meest overeenkomt met de situatie.

<u>Tussenstand op basis van ambitiescenario in aanvraagformulier:</u>

Door de scholen opgegeven huidig scenario en ambitiescenario bij CMK aanvraag (geen EVI). 2017/2018: 243 scholen; 2018/2019: 236 scholen)

In 2019 is er geen EVI evaluatieonderzoek gedaan: EVI. Dit gebeurt tweejaarlijks. Scholen die in 2017/2018 gelden van Compenta ontvingen, vulden in april en mei 2018 Evi in, waarna de gegevens werden geanalyseerd door de RuG. We konden wel de bij de CMK aanvraag opgegeven huidige scenario's en ambitiescenario's analyseren:

- Scenario 1: 23 van de 236 scholen die deelnemen aan CMK bevinden zich in dit beginscenario en kiezen ervoor om te groeien naar een volgend scenario (22 scholen wil naar sc.2; 1 school wil naar sc.3)
- Scenario 2: 112 van de 235 scholen zitten in scenario 2. Er zijn 45 scholen die scenario 2 als ambitiescenario hebben; 67 hebben scenario 3 als ambitie.
- Scenario 3: 88 van de 235 scholen zitten in scenario 3. Er zijn 77 scholen die scenario 3 ook als ambitiescenario hebben; 11 scholen willen naar scenario 4.
- Scenario 4: 13 scholen in Drenthe bevinden zich in scenario 4: Deze scholen willen zich de komende jaren binnen dit scenario verder ontwikkelen
- Conclusie: het aantal scholen in scenario 1 en 2 neemt af t.o.v. het aantal scholen in scenario 3 en 4.

Conclusie: het aantal scholen in scenario 1 en 2 neemt af t.o.v. het aantal scholen in scenario 3 en 4.

Budget voor kwaliteitsverbetering

Compenta biedt de scholen en de cultureel ondernemers een budget om kwaliteitsverbetering mogelijk te maken. De gelden worden ingezet ten gunste van de verbreding, verdieping en/of borging van het cultuuronderwijs op de school.

Scholen kunnen € 9,- per leerling per jaar besteden aan activiteiten (ter ontwikkeling van of passend in een leerlijn) en aan deskundigheidsbevordering (borging of visievorming). Minstens de helft van de gelden moet ingezet worden voor deskundigheidsbevordering. De school matcht de CMK-gelden met eigen middelen. De Prestatiebox-gelden (€ 15,78 per leerling per jaar) worden geoormerkt voor cultuuronderwijs.

Cultureel ondernemers kunnen in samenwerking met scholen een aanvraag indienen voor productontwikkeling. Het product wordt ontwikkeld op basis van de vraag van een school (zie hoofdstuk 5). Er zijn formats ontwikkeld voor de aanvragen en er is een onafhankelijke commissie (Plan Advies Commissie, PAC, zie hoofdstuk 10) die de aanvragen beoordeelt.

Resultaat 2019:

In totaal hebben van de 270 scholen in Drenthe 252 scholen een aanvraag gedaan (94%). 236 (94%) aanvragen werden toegekend, 17 (7%) aanvragen werden afgewezen. In totaal had 236 van de 271 scholen in Drenthe een toegekende aanvraag (87%)

Er werd in 2019 € 336.915,00,- overgemaakt aan de 235 deelnemende primair onderwijsscholen in Drenthe (36.331 leerlingen). Zie ook bijlage 1.

Advies, netwerk, scholing: Inzet Compenta-samenwerking

De partners die binnen Compenta samenwerken bieden vanuit hun reguliere taken *advies, begeleiding, organisatie, ontwikkeling, scholing en netwerkondersteuning* aan passend bij de vraag van de scholen. Scholen die een vergelijkbaar ontwikkelingstraject doormaken worden in netwerken gevraagd om kennis en expertise met elkaar te delen. Ook bemiddelen de Compenta-partners tussen cultureel ondernemers en scholen. Op het gebied van scholing bieden de Compenta partners nascholing voor cultureel ondernemers (vraaggerichte productontwikkeling), nascholing voor ICC'ers (modules en opleiding cultuurbegeleider) en teamscholing (vakinhoudelijk en vakoverstijgend).

Advies

De adviseurs van de Compenta-partners hebben in 2019 vele tientallen adviesgesprekken gevoerd met scholen om hen te helpen bij het doen van een CMK aanvraag. Deze gesprekken zijn zeer waardevol omdat zij gaan over de ambities van de school en hoe deze in praktische zin gerealiseerd kunnen worden. De scenario's van EVI zijn hierbij een belangrijke kapstok.

Ook werden er vele adviesgesprekken gevoerd met cultureel ondernemers ter ondersteuning van de samenwerking met scholen, onder andere bij het schrijven van een aanvraag voor de regeling Productontwikkeling, waarbij gewerkt wordt vanuit de vraag van de school. Adviseurs van Compenta helpen de vraag helder te formuleren, en ondersteunen de ondernemer bij het vertalen van de vraag naar een passend product.

Netwerken

Compenta organiseerde in alle Drentse gemeenten één of twee netwerkbijeenkomsten voor ICC'ers. Tijdens die lokale bijeenkomsten werden onderling ervaringen en kennis gedeeld, cultureel ondernemers uitgenodigd voor een presentatie en gaven de adviseurs informatie over ontwikkelingen aangaande cultuureducatie op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau. Er is in de netwerkbijeenkomsten en nieuwsbrieven gewezen op het nascholingsaanbod van verschillende Drentse instellingen.

Scholing

K&C en de kunstencentra bieden verschillende nascholingsactiviteiten die de inhoudelijke deskundigheid versterken van leerkrachten, vakdocenten, educatief medewerkers van culturele instellingen of autodidacten. Waar inhoudelijke deskundigheidsbevordering ontbreekt, zoekt Compenta de samenwerking met kunstvakopleidingen en PABO's. Compenta behoudt een klein ontwikkelbudget voor nascholing op maat.

<u>Zingen langs de lijn</u>

Voor kunstvakdocenten die werken in het primair onderwijs is het train-de-trainerstraject 'Zingen Langs de Lijn' ontwikkeld. De vraag naar goede coaching en teamtrainingen op het gebied van cultuuronderwijs is de afgelopen jaren sterk gestegen door regelingen zoals CMK en Impuls Muziekonderwijs. Dit vraagt om andere competenties dan het geven van goede lessen in de klas. In Zingen Langs de Lijn worden deelnemers toegerust in coachen en adviseren vanuit het eigen kunstvak, zodat zij leerkrachten op individueel en teamniveau beter kunnen begeleiden. In 2019 hebben 8 kunstdocenten (4 Drenthe / 4 uit Groningen) deelgenomen. Het traject is een samenwerking tussen K&C, Compenta en Bureau Meesterschap.

<u>Leerkrachtenkoor</u>

In 2018 zijn in Emmen, Assen, Noordenveld en Meppel leerkrachtenkoren opgericht, om leerkrachten zelfvertrouwen te geven om te zingen voor en met de klas. De basisschoolleerkrachten leren tijdens zes bijeenkomsten hun stem (beter) te gebruiken en krijgen een repertoire aangereikt om mee te werken in de klas. In 2019 werd dit gecontinueerd en de vier koren kwamen, samen met andere leerkrachten uit Drenthe op 27 maart 2019 bijeen op de tweede korendag. Ongeveer 40 deelnemers konden kiezen uit verschillende workshops met praktische activiteiten voor de lespraktijk.

Doorgaande leerlijnen: binnen- en buitenschools en PO-VO

Compenta ondersteunt met de beschikbaar gestelde gelden de ontwikkeling van doorgaande leerlijnen op scholen. Scholen kunnen de gelden inzetten voor een ontwikkelingstraject, inhuren van professionals voor het implementeren van cultuuronderwijs vakoverstijgende methodes en dergelijken. Ook binnen de regeling productontwikkeling worden verschillende doorlopende leerlijnen ontwikkeld, op vraag van de school. De ontwikkeling van doorgaande leerlijnen binnen de basisscholen is nog in volle gang.

In sommige gemeenten is de aansluiting tussen binnen- en buitenschools aanbod goed. In CMKII stimuleren we scholen om, als dat past bij de eigen specifieke context en plannen, aansluiting te zoeken bij buitenschools cultureel aanbod. Zowel brede school-

structuren als cultuurcoaches spelen hierin een belangrijke ondersteunde en bemiddelende rol.

Er is nog weinig draagkracht voor het rechtstreeks werken aan de doorgaande leerlijnen cultuuronderwijs tussen PO en VO. We belasten de scholen hier in het kader van CMKII dus niet direct mee. Wel zullen we PO scholen wijzen op de mogelijkheid om de gelden CMKII in te zetten voor de aansluiting op het VO.
Binnen sommige leergemeenschappen (hoofdstuk 6) wordt onderzoek gedaan naar doorgaande leerlijnen tussen PO en VO.

6. Resultaten culturele aanbieders

Productontwikkeling

Compenta reserveert een gedeelte van de subsidie voor de regeling Productontwikkeling. Productontwikkeling wil zeggen dat een school met een vraag naar een culturele aanbieder gaat, en dat zij vervolgens in samenspraak met de culturele aanbieder een passend product ontwikkelt dat aan die vraag beantwoordt. Er wordt een product ontwikkeld in de ruime zin van het woord. Het product is meestal overdraagbaar, dus later inzetbaar op andere scholen, of eenvoudig aan te passen voor andere afnemers. In EVI wordt gevraagd of de school betrokken is geweest bij productontwikkeling, en zo ja, wat haar vraag aan de culturele aanbieder was, tot welk product deze vraag heeft geleid, en hoe de samenwerking is verlopen. Daarnaast moeten productontwikkelaars bij de afronding van het product een evaluatie- en verantwoordingsformulier indienen. Voor de deelregeling productontwikkeling kunnen aanbieders maximaal € 5.000,- per product aanvragen.

Resultaten productontwikkeling scholen

Voor productontwikkeling – cultuurgelden voor cultureel ondernemers die samen met het onderwijs cultuureducatieve producten ontwikkelen is in totaal € 45.582,10,- overgemaakt aan 10 cultureel ondernemers die in samenwerking met 29 scholen cultuureducatieve producten, passend in een doorlopende leerlijn, ontwikkelden. In totaal profiteren hier 6434 leerlingen in Drenthe van.

Steeds meer ondernemers en scholen kennen de regeling, en maken er gebruik van. Dit wijst op een behoefte aan producten en middelen voor in de school, die op maat gemaakt zijn, maar ook op een kanteling in de houding van ICC'ers en schooldirecteuren. Ze zijn zich er steeds meer van bewust dat ze met een vraag naar een aanbieder kunnen stappen, en zo samen een product kunnen ontwikkelen, in plaats van alleen bestaande producten af te nemen. In bijlage 3 zijn de criteria voor deze regeling opgenomen en in bijlage 4 de productaanvragen in 2019.

Publicatie 'Kunst en cultuur op jouw basisschool'

In juni 2019 publiceerde Compenta het boekje 'Kunst en cultuur op jouw basisschool', met daarin een overzicht van projecten en leerlijnen die in Drenthe zijn ontwikkeld met de productontwikkelingsregeling. Dit boekje werd enthousiast ontvangen door alle scholen in Drenthe. Het biedt inspiratie voor scholen en een podium voor cultureel ondernemers die werken voor scholen.

7. Leergemeenschappen cultuureducatie

In een Leergemeenschap Cultuureducatie wordt kennis en ervaring van de samenwerkingspartners gebruikt om te onderzoeken hoe het cultuuronderwijs in het voordeel van de leerling kan worden geïnnoveerd. Het startpunt is een gezamenlijke vraag of uitdaging; het eindresultaat staat van tevoren niet vast. Samen wordt gewerkt aan manieren om een waardevolle bijdrage te leveren aan de (culturele) ontwikkeling van kinderen. In Leergemeenschappen Cultuureducatie werken onderwijs- en cultuurprofessionals samen aan het ontwikkelen van betekenisvol cultuuronderwijs.

Per leergemeenschap wordt besloten wat een passende manier is om het resultaat zichtbaar te maken. Dit kan in de vorm van een portfolio of logboek, maar ook op andere manieren, die aansluiten bij de werkwijze van de school of bij de ideeën van de culturele partner. K&C ondersteunt met de Compenta-partners de leergemeenschappen, samen met onderzoekers van het Kenniscentrum Kunst & Samenleving van de Hanzehogeschool.

Resultaten 2019

In de periode 2017-2020 is in Drenthe de mogelijkheid om zeven leergemeenschappen cultuureducatie te ondersteunen. Er is € 10.000 per jaar (voor twee jaar) beschikbaar voor elke leergemeenschap.
In de provincie Drenthe zijn in 2019 vier leergemeenschappen actief met nieuwe vormen van cultuureducatie. In 2020 krijgen nog drie leergemeenschap een invulling.

<u>Meet-ups en werksessies</u>

De nieuwsgierigheid naar wat andere leergemeenschappen groeit. Daarom organiseren we in het voorjaar van 2020 een Meet-up om ervaringen uit te wisselen. In de praktijk blijkt dat het begeleiden van een leergemeenschap specifieke vaardigheden vraagt van adviseurs. Daarvoor zijn in 2018 werksessies gestart. Deze kregen in 2019 een vervolg, waarbij de ervaringen werden uitgewisseld. Daarbij werd gezocht naar aansluiting met adviseurs van K&C in Groningen, omdat daar op eenzelfde manier wordt gewerkt met leergemeenschappen.

Vanuit We The North is op 4 juni 2019 een werksessie voor adviseurs van de steuninstellingen in de noordelijke drie provincies georganiseerd. Het stimuleren van samenwerking en kennis delen tussen onderwijs en culturele veld stond centraal. In zes deelsessies werden kennis, expertise en ervaringen uitgewisseld.

Na de zomer van 2019 hebben de onderzoekers van de Hanzehogeschool de eerste inzichten in een tussenrapportage gedeeld met de adviseurs.

8. We The North

In de drie noordelijke provincies is in 2017 het vierjarige cultuurprogramma We the North gestart. Het is een initiatief van de drie noordelijke provincies en de gemeenten Assen, Emmen, Leeuwarden en Groningen. In 2018 hebben de noordelijke culturele partners in cultuureducatie (Keunstwurk, Kunstkade, K&C en Compenta) gezamenlijk een aanvraag ingediend bij We The North onder de projectnaam 'Groot dromen, vandaag beginnen'. Hieraan is in het kader van We the North subsidie toegekend. Het programma bestaat uit vier projecten:

1. Collectief leren, kennisdeling en verdieping (Kraak-sessies)

2. Opzetten van en doen van onderzoek naar leergemeenschappen (De Hanzehogeschool is hierbij als onderzoekpartner betrokken. Vanuit We The North worden twee leergemeenschappen in Drenthe gefinancierd. Zie hoofdstuk 6.)

3. Onderzoek naar opbrengst van portfolio's (onderdeel van het onderzoek naar de leergemeenschappen in Drenthe)

4. Onderzoek naar de verbinding tussen taal en kunst (alleen in Friesland)

Het doel is om met deze projecten een stevige onderlinge samenwerking aan te gaan en de krachten te bundelen. Om de voortgang van de vier projecten goed te monitoren, te delen en om onderlinge verbindingen te leggen, is een werkgroep ontstaan met medewerkers van de betrokken organisaties, die maandelijks bij elkaar komt. Daarnaast wordt de voortgang twee keer per jaar besproken in een directeurenoverleg waarin alle instellingen die samenwerken vertegenwoordigd zijn.

KRAAK

In het Noorden wordt stevig gebouwd aan goed cultuuronderwijs. Elke provincie doet dit op zijn eigen manier, maar onderling is er behoefte aan ontmoeting, uitwisseling en collectief leren. Als vervolg op het idee van een Noordelijke Cultuuracademie voor kennisdeling en verdieping (zoals genoemd in het oorspronkelijke projectplan) is de variant KRAAK ontstaan.

KRAAK is de naam die we geven aan ontmoetingen tussen festivals en cultuureducatieprofessionals, en die zijn betekenis vindt in de werkwijze: we kraken festivals om eigen ontmoetingen te organiseren in samenwerking met kunstenaars uit de festivalprogrammering. KRAAK faciliteert medewerkers in alle geledingen van de culturele- en onderwijsinstellingen, die op zoek zijn naar inspiratie, vernieuwing, verdieping en ruimte voor experiment.

In de KRAAK-sessies staan kennismaken en verbinden centraal. Er wordt duurzaam gebruik gemaakt van de structuur van het festival en hun programmering. Op deze manier worden verschillende expertises verbonden: onderwijs- en culturele instellingen die vanuit hun kracht werken en elkaar inspireren en versterken. Professionals die vanuit hun hart kunst en educatie met elkaar verbinden en vormgeven ontmoeten elkaar op een KRAAK-sessie. In deze gezamenlijkheid wordt expertise uitgewisseld en worden nieuwe gedachten en werkwijzen ontwikkeld. Na een jaar KRAAK, en acht ontmoetingen verder, is met KRAAK een nieuwe methodiek voor verbinding ontstaan.

Terugblik 2019

De eerste KRAAK-sessie vond plaats in januari 2019 in De Lawei in Drachten: 50 personen waaronder adviseurs cultuuronderwijs, cultuurcoaches, educatie-medewerkers, meimakkers en directeuren maakten samen theater onder leiding van Floortje Schoevaart, Erik Wong en Karlijn Benthem. Ze verbeelden een verhaal over het onderwijs van nu en de toekomst en gingen het gesprek met elkaar aan over kansen en dilemma's? Hierna volgden in 2019 zes KRAAK-sessies die allemaal op bestaande festivals plaatsvonden, gekoppeld aan bestaande programmering en het thema van het festival. Projectleider Karlijn Benthem zocht contact met de programmeurs en vroeg of we voor een dagdeel het festival vriendelijk mochten 'kraken'. Bij alle geplande festivals is dit gelukt.

Het concept is zeer succesvol. Op een festival heerst een vrije sfeer, een sfeer van experiment en ruimte. Het is een inspirerende plek en daarmee een zeer geschikte plek om over vooruitgang na te denken. Expertise zit in elke KRAAK-bezoeker, en door de juiste omstandigheden te creëren wordt deze expertise als vanzelf gedeeld. Elke bezoeker is in de gelegenheid om het festival aansluitend te bezoeken.

KRAAK in 2019

Oranjewoud, 6 mei 2019	Kraak: Oranjewoud Onderwerp VRAGEN en INSPIRATIE Werken met Steigreif Orchestra en Tatiana Koleva
Appingedam, 25 mei 2019	Kraak: Terug naar het Begin Onderwerp TIJD en RITME Werken met Joke Hermsen en Pieter de Graaf
Schipborg, 5 juli 2019	Kraak: Festival der AA Onderwerp: TAAL Werken met Maarten Smit en Lieke van den Krommenacker

Groningen, 22 augustus 2019	Kraak: Noorderzon Onderwerp SPELEN Werken met Sara Scholten en Erin Stel
Leeuwarden, 22 november 2019	Kraak: Explore the North Onderwerp HET BEGIN Werken met Guus Kuijer en Babs Gons

9. Evaluatiebijeenkomsten

In november 2019 organiseerde Compenta drie drukbezochte evaluatiebijeenkomsten CMK in Drenthe, waar schooldirecteuren, leerkrachten, cultureel ondernemers, cultuurambtenaren en cultuurcoaches met elkaar in gesprek gingen over de CMK-regeling. Er werd teruggeblikt op de huidige regeling en vooruitgekeken naar de volgende tranche: wat ging er goed, wat kan worden verbeterd, waar moeten nieuwe accenten worden gelegd? De inhoudelijke evaluatie werd uitgevoerd door Bureau Binnenwerk. Zij hebben alle uitkomsten verzameld en verwerkt in een evaluatierapport. In het algemeen kunnen we zeggen dat de deelnemers positief waren over de CMK-regeling. Door de extra gelden heeft het cultuuronderwijs op de scholen een enorme 'boost' gekregen. Kritisch was men over de aanvraagprocedure, die door velen als te ingewikkeld werd ervaren. Het volledige rapport is in te zien via de website van Compenta.

10. Stichting Compenta

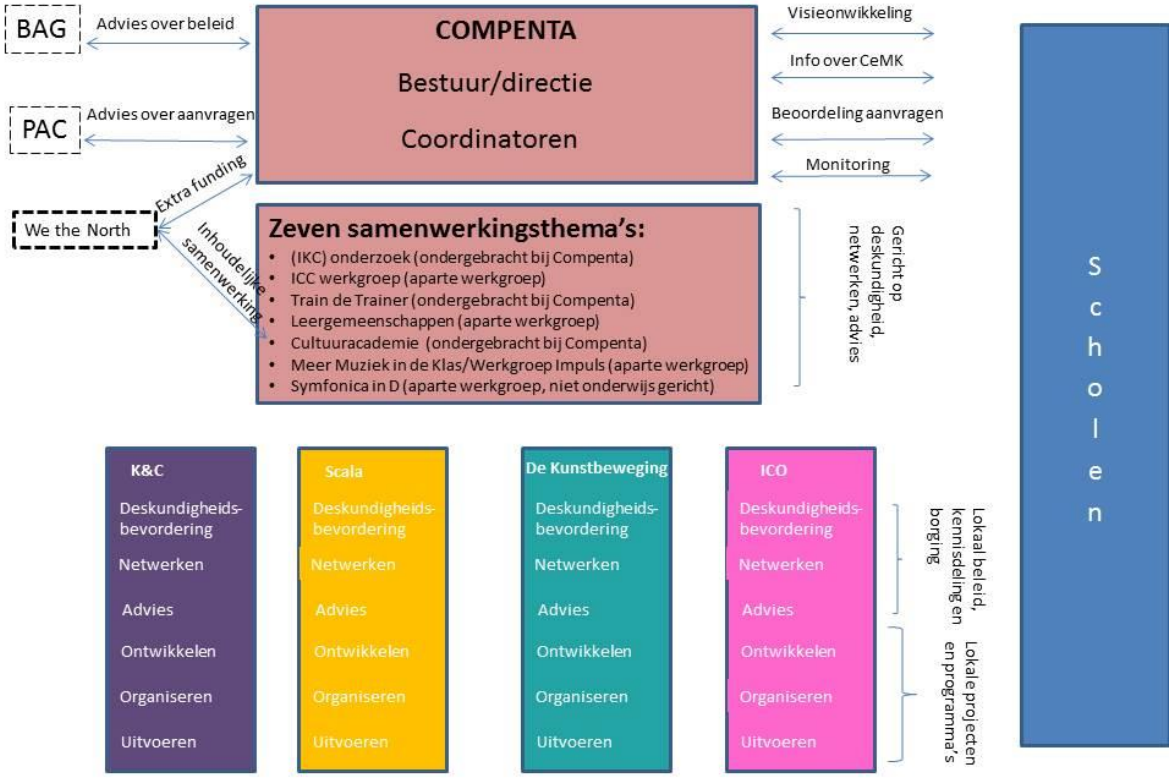
Directie

De dagelijkse leiding wordt gevoerd door de directies van de samenwerkende instellingen in Compenta en bestond in 2019 uit:

- Dhr. Wytze de Vries (directeur ICO)
- Mevr. Rineke Marwitz (directeur De Kunstbeweging), voorzitter
- Mevr. Marieke Vegt (directeur K&C), penningmeester
- Dhr. Ton Dohle (directeur Scala tot 1 september 2019) en dhr. Thijs Torreman (directeur Scala a.i. vanaf 1 september 2019)

In 2019 is de directie 10 keer in vergadering bijeengeweest (Op 15 januari (met coördinatoren); 27 februari; 16 april (met coördinatoren); 27 mei; 4 juli; 23 september (overleg samen met de PAC); 7 november; 25 november; 2 december (met coördinatoren) en 18 december 2019)
Op de agenda stonden o.a.:
Jaarplanning Compenta, adviezen PAC en Beleidsadviesgroep, begroting 2020, We the North, Kraak, bijeenkomsten scholen en cultureel ondernemers, muziek nascholing,

ondersteuning scholen per gemeente, de aanvragen productontwikkeling en de evaluatiebijeenkomsten van CMK in het kader van de afronding van CMK 2017-2020 en de ontwikkeling van een nieuwe visienota 2021-2024. In mei heeft de directie de jaarrekening vastgesteld van Compenta. Op 4 juli, 7 november en 18 december zijn de honoreringen en afwijzingen van de aanvragen van scholen en cultureel ondernemers vastgesteld.
Naast de Compenta onderwerpen kwamen ook andere samenwerkingsthema's aan de orde over cultuuronderwijs. In onderstaand schema zijn zeven samenwerkingsthema's benoemd die weliswaar een verbinding hebben met CMK maar wel apart geagendeerd werden. Een voorbeeld is het Muziekakkoord Drenthe dat in samenwerking met Stichting Meer Muziek in Klas, schoolbesturen, overheden en muziekaanbieders op 20 juni 2019 werd getekend in Drenthe.

Coördinatie

De coördinatoren van Compenta zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van de Compenta-afspraken. In 2019 waren de coördinatoren:

- Mevr. Eva Eggens en mevr. Inger van Til (ICO)
- Mevr. Jeska Aasman (De Kunstbeweging)
- Mevr. Alieke Ramos Marta – Pijl (SCALA)
- Dhr. Peter Pot (K&C)

In gezamenlijkheid werden de activiteiten opgepakt en uitgewerkt. De financiële administratie van de regeling, monitoring en evaluatie en communicatie via de website www.compenta.nl worden door K&C uitgevoerd. De advisering van scholen en cultureel ondernemers wordt door de adviseurs cultuureducatie van de vier instellingen uitgevoerd. De adviestaken tussen de vier instellingen zijn geografisch verdeeld over de twaalf Drentse gemeenten:

Tynaarlo: ICO
Assen: ICO
Aa en Hunze: ICO
Midden-Drenthe: K&C en ICO
Noordenveld: K&C
Coevorden: K&C
Borger-Odoorn: K&C
Westerveld: SCALA
Meppel: SCALA
Hoogeveen: SCALA
De Wolden: SCALA
Emmen: De Kunstbeweging

De coördinatoren hebben in 2019 elf keer vergaderd, waarvan driemaal met de directie. Onderwerpen waren de CMK aanvragen scholen en productontwikkelaars, begroting CMK 2019, leergemeenschappen, publicatie productontwikkeling, EVI 2.0, samenwerking binnen We The North, train de trainer cursus Zingen Langs de Lijn, de leerkrachtenkorendag, voorbereiding evaluatiebijeenkomsten, rol- en taakverdeling binnen Compenta. Daarnaast is er veelvuldig overlegd via telefoon en e-mail.

Adviseurs

De onderwijsadviseurs van de samenwerkende instellingen binnen Compenta verzorgen de ondersteuning van de scholen op basis van de vraag van de school. Iedere gemeente kent haar eigen contactpersoon. Scholen stellen vragen op basis van hun zelfevaluatie, bijvoorbeeld met betrekking tot de verdere ontwikkeling van doorlopende leerlijnen.

11. Beleidsadviesgroep (BAG)

De directie van Compenta wordt bijgestaan door een Beleidsadviesgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van scholen voor primair onderwijs en enkele culturele instellingen. Deze groep is een klankbordgroep voor de beleidsontwikkeling van CMK. In de groep hebben zitting Albert Velthuis (CKC Drenthe), Martijn Mulder (Stichting Wolderwijs), Marijke Fokkema (Primenius), Marleen Herbers (Biblionet), Johan Sterken (Pabo's NHL-Stenden) en Marga Schokker (Drents Archief), Miriam Swarts (Renn 4). Rineke Marwitz is voorzitter van de bijeenkomsten.

In 2019 is de BAG één keer bijeengeweest om advies te geven over de samenwerking tussen primair onderwijs, kinderopvangorganisaties en peuterspeelzalen in het kader van de verbinding binnen- en buitenschoolse cultuureducatie. De publicatie van Compenta

'Ieder kind creatief' (2018) was aanleiding voor het verzoek aan de BAG.
De BAG vindt de verbinding een kans voor CMK maar geeft een aantal overweging mee:
- samenwerking kan alleen tot stand komen vanuit de regie van het primair onderwijs (primaire doelgroep CMK)
- onderzoek welke competenties en vaardigheden de adviseurs nodig hebben om verbindingen te kunnen leggen tussen het jonge kind en het basisonderwijs – pedagogisch medewerkers en leerkrachten/schoolleiding. Dit kan leiden tot een korte bijscholing.
- sluit aan bij de netwerken binnen het voorschoolse/IKC-veld om zo goed voeling te krijgen bij de behoefte in het veld en om zichtbaar te maken wat het culturele veld kan bieden.
-zoek verbindingen met de MBO-opleidingen voor pedagogisch medewerkers (het Drenthe College en het Alfa College).

12. Planadviescommissie (PAC)

De subsidieaanvragen van de scholen en cultureel ondernemers zijn in 2019 ter beoordeling voorgelegd aan een onafhankelijke Planadviescommissie (PAC). De aanvraagprocedure voor scholen en cultureel ondernemers is in 2019 volledig gedigitaliseerd, wat veel werk scheelde voor de PAC-leden.
De PAC bestaat uit zes leden: twee deskundigen uit het onderwijsveld (oud-bovenschoolse bestuurders), één deskundige uit het culturele veld, één deskundige uit het veld van de onderwijsinspectie en twee deskundige uit het opleidings- of onderzoeksveld. De leden van deze commissie zijn voorgedragen en benoemd door de Stuurgroep CMK, waarin alle partijen (onderwijs, overheden en aanbieders) zitting hadden. De leden zijn:

- Mevr. E. Okkerse (voorzitter)
- Dhr. R. Bosma
- Dhr. H. Meuzelaar
- Mevr. J. Bakker
- Mevr. I. Rutgers
- Dhr. J. Nicolai

De PAC beoordeelt de plannen van de scholen en de ondernemers en geeft een zwaarwegend advies aan het bestuur van Stichting Compenta. De PAC is in 2019 voor drie aanvraagrondes (juni, oktober en december) bijeen geweest om te adviseren over de subsidieaanvragen. De PAC beoordeelde de aanvragen in klein comité, waarna een centrale vergadering over twijfelgevallen is belegd. Op 26 juni 2019, 29 oktober 2019 en 14 januari 2020 ontving het bestuur van Compenta de adviezen van de PAC. Het bestuur nam op een paar uitzonderingen na de adviezen over. Daarnaast reflecteert de PAC ook altijd op bijzonderheden die opvielen in de aanvragen. In 2019 signaleerde de PAC bijvoorbeeld dat er steeds meer gecombineerde aanvragen van ' integrale kindcentra' waren. Dat betekent ook dat scholen voor hun plannen m.b.t. Cultuureducatie een verbinding willen leggen met de voorschoolse of buitenschoolse opvang. Ook zag de

PAC dat scholen eerder voor horizontale leerlijnen kiezen dan voor verticale leerlijnen en scholen dan vooral kiezen voor het combineren van cultuureducatie met techniek of met wereldoriëntatie (of varianten op die vakken). De PAC vraagt zich af of kunst dan als middel wordt ingezet, als slagroom op de taart of als doel waarbij waarnemen, reflecteren, kunstdiscipline-gerelateerde vaardigheden ontwikkelen evenals creatief handelen en divergent denken centraal staan. Dat is des te belangrijker als voor de verschillende kunstdisciplines in het nieuwe curriculum niet meer een eigen doorlopende leerlijn geborgd is. Het risico bestaat dan dat verdieping gemist gaat worden en verwatering dreigt. Deze waarschuwing van de PAC werd door de coördinatoren besproken met de adviseurs. Ook was de PAC kritisch op de verbinding met mediawijsheid. Uiteindelijk beschouwt de PAC alleen mediakunst als een kunstdiscipline en adviseert Compenta om in plaats van het woord 'media-educatie' de uitingsvormen te benoemen zoals digitale fotografie, - film, muzikaal ontwerp en animatie.

13. Overige bijeenkomsten

Tussentijds overleg met subsidienten

Het accounthouderschap van het FCP is in handen van Ingrid Henzen. Op 16 mei bezocht Ingrid Compenta en is een evaluatiegesprek gevoerd met Ineke Pul (provincie Drenthe), Jos Meulman (gemeente Emmen), Alieke Ramos (Scala) en Rineke Marwitz (voorzitter Compenta). De stand van zaken is doorgenomen en de ontwikkeling van de nieuwe CMK-regeling 2021-2024 is besproken. Ingrid Henzen heeft van de bijeenkomst verslag gemaakt. De afspraak van 2 december 2019 kon helaas niet doorgaan door ziekte en is verplaatst naar 2020.

Landelijke CMK-bijeenkomsten

Adviseurs van Compenta hebben landelijke (CMK-)bijeenkomsten bijgewoond, zoals de Conferentie Cultuureducatie met Kwaliteit op 30 oktober in Utrecht. Ook is één van de coördinatoren vertegenwoordigd in het LPKC.

14. Communicatie

Doelgroepen
De doelgroepen waar Compenta zich in het bijzonder op richt zijn:

- PO scholen in de Drentse gemeenten;
- Subsidiënten als het Fonds voor Cultuurparticipatie, de Provincie Drenthe en de gemeente Emmen;
- Culturele netwerken, organisaties en instellingen in de gemeenten;
- Wethouders en ambtenaren cultuur/onderwijs van de Drentse gemeenten en hun leden van gemeenteraden en provinciale staten.

Om de doelgroepen te informeren over de voortgang van de regeling CMK Drenthe en de activiteiten van Compenta zijn diverse communicatiemiddelen ingezet.

Website www.compenta.nl
De site toont alle gegevens over de regeling CMK, downloads van de documenten van Compenta, zoals criteria, en een aantal best practices. Er staat ook een interactief kaartje op met een overzicht van de ontwikkelde producten in Drenthe. Via een button kunnen cultureel ondernemers en scholen eenvoudig subsidie aanvragen.

Het scholingsaanbod van de instellingen is gepubliceerd op de website. Net als een praktisch stappenplan voor het maken van een doorlopende leerlijn en een rekenhulp, waarmee scholen de financiën rondom cultuuronderwijs inzichtelijker kunnen maken.

Facebook & Twitter
Ook via de sociale media wordt door de vanuit Compenta-partners gecommuniceerd richting doelgroepen. Hiervoor maakt Compenta gebruik van de accounts van de participerende instellingen ICO, De Kunstbeweging, Scala en K&C.

Persoonlijke benadering
Doordat de leden van Compenta goede netwerken hebben is er veel persoonlijk contact en wordt er rechtstreeks met de scholen gecommuniceerd. Ook bestaan er in iedere Drentse gemeente lokale cultuurnetwerken waar ICC'ers, schooldirecties en een aantal lokale cultuureducatieaanbieders elkaar ontmoeten. De adviseurs van de organisaties die samenwerken binnen Compenta zijn in de netwerken vertegenwoordigd.

Free Publicity
Via de regionale en lokale media worden nieuwsberichten gecommuniceerd om het grote publiek te informeren over leuke en succesvolle projecten.

Bijlage 1: Overzicht aantal deelnemende scholen

Schooljaar 2019/2020

Gemeente	Totaal scholen	Deel-nemend	Ge-honoreerd	% bereikt	% Deel-nemend	Aantal lln. deelnemend	Bedrag
Aa en Hunze	14	9	8	64%	57%	1023	€9.954,00
Assen	29	27	28	93%	93%	6804	€60.372,00
Borger-Odoorn	16	16	16	100%	100%	1753	€17.046,00
Coevorden	25	22	20	88%	80%	1669	€17.874,00
De Wolden	14	13	13	93%	93%	1662	€16.560,00
Emmen	61	59	55	97%	90%	7937	€71.172,00
Hoogeveen	31	29	22	94%	71%	3887	€36.207,00
Meppel	16	15	12	94%	75%	2468	€21.681,00
Midden-Drenthe	18	18	18	100%	100%	2371	€22.545,00
Noordenveld	16	16	16	100%	100%	2506	€23.337,00
Tynaarlo	18	16	16	89%	89%	3028	€27.783,00
Westerveld	12	12	12	100%	100%	1223	€ 12.384,00
Drenthe	**270**	**252**	**236**	**93%**	**87%**	**36331**	**€336.915,00**

Bijlage 2: Criteria regeling scholen

De toetsingscriteria worden vermeld op de website van Compenta: www.compenta.nl

Operationeel:	- De CMK-gelden worden ingezet ten gunste van de verbreding, verdieping en/of borging van het cultuuronderwijs op de school; - De plannen uit de aanvraag leiden tot het beschreven ambitiescenario; - De plannen getuigen van de ontwikkeling van cultuuronderwijs, eventueel binnen hetzelfde scenario; - (Een deel van) de CMK-gelden wordt/worden ingezet voor deskundigheidsbevordering (minstens 50%); - De beschreven activiteiten ondersteunen het cultuuronderwijs op de school, ook op de lange termijn; - De CMK-gelden kunnen niet worden ingezet voor het Cultuurmenu/Kunstmenu/Podiumplan of voor de ICC-cursus; - De aanvraag is consistent, helder en samenhangend. Inzet van materialen en culturele activiteiten is ondersteunend voor het totaalplan.
Financieel:	- De school matcht de CMK-gelden met eigen middelen. De Prestatiebox Cultuureducatie (€ 11,78 per leerling per jaar) wordt geoormerkt voor cultuuronderwijs. - De begroting is sluitend en er is sprake van financiële dekking van de plannen.
Evaluatie:	- De school heeft de inspanningsverplichting om deel te nemen aan het monitoring- en evaluatieonderzoek van Compenta (EVI).

Bijlage 3: Criteria regeling Productontwikkeling

De toetsingscriteria worden vermeld op de website van Compenta: www.compenta.nl

Operationeel:	- De aanvraag betreft de ontwikkeling van een cultuureducatief product. Met 'product' wordt bedoeld: een materiaal of immaterieel resultaat van een samenwerking tussen een of meerdere scholen en een cultureel ondernemer, op basis van een vraag van de school/scholen, dat ook na afloop van de samenwerking blijvend kan worden ingezet in het cultuurcurriculum van deze en eventueel ook andere scholen. Voorbeelden van dergelijke producten zijn: een leskist, lesbrieven, leerlijnen, lessenserie, educatief materiaal, etc. Zie ook de voorbeelden van ontwikkelde projecten per gemeente. - Het product wordt ontwikkeld door professionals (door diploma en/of door ervaring) met verstand van onderwijs. - Het product past bij de visie en het cultuurprogramma van de (Drentse) school. - De ontwikkeling geschiedt in samenspraak met de (Drentse) school (vraaggericht werken). - In de aanvraag worden beredeneerde ontwerpeisen voor het product beschreven. Deze ontwerpeisen omschrijven wat de aanbieder en school/scholen van het eindproduct verwachten. - Het betreft de ontwikkeling van een vernieuwend product dat van meerwaarde is voor het cultuurcurriculum van de school/scholen die deelnemen. Vernieuwend wil zeggen: het product is nieuw (het bestaat nog niet), ofwel een bestaand product wordt vernieuwd, bijvoorbeeld door het geschikt te maken voor een nieuwe doelgroep of door nieuwe koppelingen te maken, bijvoorbeeld met andere vakgebieden. - De aanvraag geldt voor een periode van één schooljaar; binnen dat schooljaar moet de ontwikkeling van het product zijn afgerond.
Financieel:	- De begroting betreft alleen de ontwikkelingskosten van het product. De uitvoeringskosten op scholen (bijv. voor het geven van lessen door de cultureel ondernemer) kunnen niet worden opgenomen, tenzij duidelijk kan worden gemaakt dat het om een pilot gaat die onderdeel is van de ontwikkeling van het product. Kosten voor deskundigheidsbevordering van leerkrachten kunnen wel in de begroting worden opgevoerd, mits de deskundigheidsbevordering ondersteunend is aan het product. Dit betreft bijvoorbeeld een teamscholing waarin leerkrachten leren werken met het product. - De ontwikkelkosten worden gedekt met de Cultuureducatie met Kwaliteit-gelden (max. € 5000,- per productontwikkeling) en eventuele andere middelen. De aanvraag gaat vergezeld van een sluitende begroting en dekkingsplan. - Indien een aanvraag gehonoreerd wordt, worden de gelden overgemaakt op basis van de aangeleverde begroting.
Evaluatie:	- U dient na afloop van de productontwikkeling een inhoudelijk en financieel verslag in, waarin u antwoord geeft op de vragen van het evaluatieformulier.

Bijlage 4. Aanvragen productontwikkeling 2019

Hieronder ziet u een overzicht van de ontwikkelde producten, met het aantal scholen en leerlingen dat ermee bereikt wordt.

Culturele aanbieder	Naam project	Aantal Scholen	Aantal LL
Dirk Jan Lekkerkerker Buro voor Coaching	Erfgoedroute Meander	1	152
Atelier Marion Mencke	Kleur & Klank!	1	295
GarryWie	Bodemschatten	12	2834
Atelier Abel	De Torens van Staal	1	77
Erfgoed Juf	'Een kerk met 'foute' schilderingen	1	81
Muziekvereniging Harmonie Vries	Harmonie in de muzikale leerlijn	1	144
Held & Bloem Producties	Je neus in de boter	1	321
Beeldenpark De Havixhorst	Powervrouwen,Beeldenspeurtocht	9	1907
Elfduizend	De tijd vliegt	1	258
Ros Theater	Speel je/het verleden	1	365
		29	6434